

H-ALTER
[Hrvatska](#)
[Europa](#)
[Svijet](#)
[Kultura](#)
[Planet Zemlja](#)
[Ljudska prava](#)
[Poslodavci](#)
[Politika](#)
[Medij](#)

"Prijedlog koji ugrožava Europu bez GMO-a"

h.š.

29.05.2014. 16:44 [Planet Zemlja](#) [Ispiši](#)

Foto: Donna Cleveland

Premda novi prijedlog daje više slobode zemljama članicama EU da zabrane GMO usjeve na svom teritoriju, Zeleni strahuju kako je riječ o odluci koja bi mogla imati upravo suprotan efekt

Članice EU postigle su dogovor o novim propisima za uzgoj genetski modificiranih kultura na teritoriju EU, koji im pružaju mogućnost da ograniče ili zabrane uzgajanje GMO usjeva, piše portal **Euractiv**. I prema sadašnjim propisima, članice imaju mogućnost da zabrane uzgoj GMO-a koji je odobren na razini EU, ali bi novi propisi tu proceduru trebali učiniti fleksibilnijom. Uzgoj i prodaja genetski modificiranih organizama su u EU dozvoljeni, ali pod strogim uvjetima.

Osim rizika za zdravlje i životnu sredinu koje već sada zakonodavstvo EU uzima u obzir prilikom odobravanja neke kulture, članice EU će moći zabraniti uzgajanje GMO-a kako bi spriječile širenje određenih kultura, kao i zbog planiranja razvoja i korištenja zemljišta

Uzgoj GMO je kontroverzan u nekim članicama EU, a Europska komisija je 2010. zemljama članicama i Europskom parlamentu podnijela prijedlog kojim bi se, između ostalog, članicama pružila veća fleksibilnost u odlučivanju o uzgoju GMO na njihovom teritoriju. Sporazum koji 12. lipnja trebaju potpisati i ministri za zaštitu okoliša, usvojen je na sastanku stalnih predstavnika 28 članica EU, poslije višegodišnjih pokušaja da se postigne dogovor u toj oblasti.

Prijedlog su navodno prihvatile i Njemačka, Velika Britanija i Francuska koje su mu se u početku protivile jer su smatrale da ide u prilog multinacionalnim proizvođačima sjemena. Belgija, koja također nije bila u potpunosti zadovoljna, bila je suzdržana prilikom glasanja.

Procedura odobravanja uzgoja GMO kulture ne vraća se na nacionalnu razinu, ali će članice moći zabraniti uzgajanje GMO na cijelom ili dijelu svog teritorija.

Osim rizika za zdravlje i životnu sredinu koje već sada zakonodavstvo EU uzima u obzir prilikom odobravanja neke kulture, članice EU će moći zabraniti uzgajanje GMO-a kako bi spriječile širenje određenih kultura, kao i zbog planiranja razvoja i korištenja zemljišta.

Zemlje članice i sada se mogu pozvati na zaštitnu klauzulu i zabraniti čak i one kulture koje su prošle procjenu na razini EU ukoliko smatraju da predstavljaju rizik za životnu sredinu ili zdravlje. Zemlje članice to i čine, s tim što EFSA redovno daje negativna mišljenja o znanstvenoj zasnovanosti tih obrazloženja, a novi propisi im pružaju druge osnove za zabranu.

Parlamentarna grupa Zelenih oštro se, međutim, **usprotivila ovom prijedlogu**, jer smatraju da bi on zapravo mogao biti instrument za dopuštanje uzgajanja brojnih drugih GMO usjeva u EU zbog svoje nedorečenosti.

"Prijedlog uopće ne spominje nužnost poboljšavanja procjene rizika GMO-a, kao ni proceduru nadzora, što bi trebao biti preduvjet za bilo kakvu raspravu o mogućnosti da države-članice odbiju uzgoj GMO hrane, što pokazuje nedavno slabo procijenjeno odobrenje GMO kukuruza, suprotno rekordnom protivljenju 19 država članica i dvije trećine zastupnika u Europskom parlamentu", naveli su Zeleni, dodajući da ovakav prijedlog dozvoljava da se daje enormna moć u ruke biotehnoške industrije, dok će vlade koje žele zabraniti uzgoj GMO usjeva biti obvezane pregovarati s tvrtkama koje se prijavljuju za taj posao.

"Samo u slučaju kad se tvrtka ne slaže sa zabranom GMO-a na teritoriju države članice, ta država članica može usvojiti mjere za zabranu GMO-a, pod uvjetom da te mjere nisu u konfliktu sa zaključcima procjene rizika GMO prehrane, koji pak nisu znanstveno utemeljeni, već se odnose na parametre poput korištenja zemlje, socioekonomskog utjecaja GMO-a, i tomu slično. No čak i ovi razlozi, upotrijebe li ih države članice za zabranu GMO-a, nemaju nikakve pravne težine u komercijalnim ugovorima što ih, primjerice, sklapa Svjetska trgovinska organizacija", istaknuli su Zeleni.

"Ne čudi da prijedlog dolazi svaki put kad dođe do novog odobrenja Komisije. To se prvi put dogodilo kad je Komisija dozvolila genetski modificirani krumpir Amflora, kojeg je naknadno zabranio Europski sud pravde. Slično se događa sad, nakon što je Komisija već amenovala uzgoj GMO kukuruza 1507"

Prijedlog se, dodali su, ne dotiče ni glavnih pitanja oko prekograničnog onečišćenja i prekograničnih odgovornosti u slučaju genetskog onečišćenja. "Ako se korištenje GMO-a dopusti na široj razini, nijedna država članica ne bi bila izuzeta od genetskog onečišćenja", upozorili su, te dodali kako i ovaj slučaj izgleda kao da proizlazi iz namjere Komisije da deblokira zabranu GMO usjeva, što bi za posljedicu moglo imati njegov veći uzgoj.

"Ne čudi da prijedlog dolazi svaki put kad dođe do novog odobrenja Komisije. To se prvi put dogodilo kad je Komisija dozvolila genetski modificirani krumpir Amflora, kojeg je naknadno zabranio Europski sud pravde. Slično se događa sad, nakon što je Komisija već amenovala uzgoj GMO kukuruza 1507", naveli su Zeleni.

Podsjetili su kako ministri i dalje mogu odbiti prijedlog na okupljanju zakazanom za 12. lipnja. "Ukoliko to ne učine, postat će odgovorni za invaziju GMO usjeva u EU i završetak Europe oslobođene od GMO-a", poručili su, pozvavši sve ministre da "zaustave ovaj prijedlog dok je EU još relativno pošteđena GMO-a."

Zeleni smatraju da bi prijedlog zapravo mogao biti instrument za dopuštanje uzgajanja brojnih GMO usjeva u EU zbog svoje nedorečenosti

Ključne riječi: GMO, Europski parlament